

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1050/2022
22.08.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Игор Јањић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство одбране, Војна болница Ниш, коју заступа Војно правобранилаштво - Одељење у Нишу, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4613/2021 од 16.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 22.08.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца и **УКИДА** пресуда Апелационог суда Нишу Гж1 4613/2021 од 16.12.2021. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 253/2021 од 02.04.2021. године, исправљеном решењем истог суда П1 253/21 од 18.06.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде штете због неискоришћеног плаћеног одсуства за опоравак, исплати за 2016. годину износ од 27.410,13 динара, са законском затезном каматом од 20.01.2017. године до исплате и за 2017. годину износ од 29.483,45 динара, са законском затезном каматом од 20.01.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да у име и за рачун тужиоца, за период од 01.03.2015. године до 31.12.2017. године, изврши обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање надлежном фонду, за стаж осигурања са увећаним трајањем са стопом осигурања 12/14 месеци годишње, по стопи и основици на дан уплате, док је одбијен као неоснован тужбени захтев за уплату доприноса за јануар и фебруар 2015. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 57.576,00 динара, од чега износ од 43.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда Нишу Гж1 4613/2021 од 16.12.2021. године, првостепена пресуда је преиначена у усвајајућем делу, тако што је тужбени захтев одбијен као неоснован и обавезан тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/2011...10/2023, у дљем тескту: ЗПП), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене од 1982. године, на пословима ..., у статусу ... . Тужбеним захтевом тражи накнаду штете на име неискоришћеног плаћеног одсуства за опоравак за 2016. и 2017. годину и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање надлежном фонду за стаж осигурања са увећаним трајањем. Решењем тужене од 09.06.2018. године тужиоцу је признато право на плаћено одсуство за опоравак за 2018. годину у трајању од 15 радних дана. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђена је висина потраживања у спорном периоду.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је обавезао тужену да тужиоцу накнади штету због неискоришћеног плаћеног одсуства за опоравак за 2016. годину и за 2017. годину у износима утврђеним из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, као и да у име и за рачун тужиоца изврши обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање надлежном фонду, за стаж осигурања са увећаним трајањем са стопом осигурања 12/14 месеци годишње, по стопи и основици на дан уплате, на основу Уредбе о радном времену, одморима и одуствима професионалних војних лица („Службени гласник РС“, бр. 107/2016).

Другостепени суд је заузео супротно становиште о праву тужиоца на остварење права на плаћено одсуство у ситуацији када тужилац није доказао да се писаним путем обраћао надлежном старешини за признавање права на плаћено одсуство и уплату доприноса по основу бенефицираног стажа, нити због „ћутања администрације“ покренуо управни спор, у којој ситуацији не може са успехом да тражи исплату по том основу. Навео је да спорно потраживање спада у друга примања за чије остварење је нужно поштовање поступка који је прописан чланом 141. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС”, бр. 116/2007... 88/2015), а што је тужилац пропустио да учини.

Основано се ревизијом тужиоца указује да је другостепена пресуда заснована на погрешној примени материјалног права због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Чланом 107. став 2. Закона о Војсци Србије (“Службени гласник РС”, бр. 116/2007...88/15) је прописано да професионалном војном лицу које у вршењу службе обавља нарочито тешке и за здравље штетне послове, односно послове на којима је изложено посебним напорима и повећаним ризицима и лицу које врши специфичну војну службу, припада годишње до 30 радних дана плаћеног одсуства за опоравак. Чланом 134. став 1. тачка 1. истог Закона прописано је да се на војне службенике и

војне намештенике примењују одредбе овог закона које се односе на професионална војна лица, и то о обављању специфичне војне службе и службе под отежаним условима (члан 16).

У смислу члана 16. Закона о Војсци Србије, специфичном војном службом која се врши у условима животне средине неприродне за рад човека сматрају се летачка, падобранска и ронилачка служба у Војсци Србије. Службом под отежаним условима сматра се служба на нарочито тешким, опасним по живот и за здравље штетним радним местима, односно пословима на којима су професионална војна лица изложена посебним напорима и повећаним ризицима. Министар одбране одређује послове, радна и формацијска места у Војсци Србије и Министарству одбране на којима се врши специфична војна служба, односно служба под отежаним условима, уз сагласност Владе, и ближе уређује летачку, падобранску и ронилачку службу у Војсци Србије.

На основу цитиране одредбе члана 16. Закона о Војсци Србије, министар одбране је донео Правилник о пословима, радним и формацијским местима у Војсци Србије и Министарству одбране на којима се врши специфична војна служба и служба под отежаним условима (“Службени војни лист” бр. 3/16, који је ступио на правну снагу 20.02. 2017. године) према ком и послови ... са ... представљају послове на којима се служба обавља под отежаним условима.

Одредбом члана 22. Уредбе о радном времену, одморима и одуствима професионалних војних лица („Службени гласник РС“, бр. 107/2016, која је ступила на правну снагу 06.01.2017.године) прописано је да професионално војно лице које врши службу под отежаним условима има право на плаћено одсуство за опоравак у трајању од 10 радних дана, уколико до десет година врши службу под отежаним условима (став 1). Одсуство из става 1. овог члана увећава се за пет дана ако лице врши службу под отежаним условима дуже од десет година, за десет дана ако лице врши службу под отежаним условима дуже од 20 година и за 20 дана ако лице врши службу под отежаним условима дуже од 30 година (став 2).

Чланом 7. Правилника о радним местима, односно пословима на којима се професионалним припадницима Војске Србије стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем („Службени гласник РС”, бр. 18/2015, 14/2017) прописано је да се професионалним војним лицима распоређеним на радна места, односно послове који нису утврђени у чл. 3-6. овог правилника, стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, тако што се сваких 12 месеци ефективно проведених на дужности рачуна као 14 месеци стажа осигурања. Исти правилник у Прилогу 6. прописује у тачки 9. да се радно место руковаца парних котлова са АТК у воду за одржавање објекта сматра радним местом за које се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, тако што се сваких 12 месеци ефективно проведених на дужности рачуна као 14 месеци стажа осигурања.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда погрешан је закључак другостепеног суда да тужилац нема право на накнаду за неискоришћено плаћено одсуство за опоравак за 2016. и 2017. годину и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање за стаж осигурања са увећаним трајањем зато што није доставио доказ да је поднео писани захтев надлежном старешини за признавање права на плаћено одсуство и уплату доприноса по основу бенефицираног стажа. Ово право није условљено

подношењем захтева професионалног војног лица, војног службеника и војног намештеника, већ је засновано на одредби члана 22. Уредбе о радном времену, одморима и одуствима професионалних војних лица („Службени гласник РС“, бр. 107/2016) и одредбе члана 7. Правилника о радним местима, односно пословима на којима се професионалним припадницима Војске Србије стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем („Службени гласник РС“, бр. 18/2015, 14/2017). Због тога је Врховни суд укинуо другостепену пресуду и предмет вратио другостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку другостепени суд ће правилно применити материјални право, имати у виду период ступања на правну снагу Правилника о пословима, радним и формацијским местима у Војсци Србије и Министарству одбране на којима се врши специфична војна служба и служба под отежаним условима (20.02.2017. године), и Уредбе о радном времену, одморима и одуствима професионалних војних лица („Службени гласник РС“, бр. 107/2016, која је ступила на правну снагу 06.01.2017.године) и оценити правилност утврђења првостепеног суда да тужилац има право на накнаду за неискоришћено плаћено одсуство за опоравак за целе 2016. и 2017. годину.

Из изложених разлога, Врховни суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци ове одлуке.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**